

**Αναγκαιότητα επανεκκίνησης  
της ελληνικής οικονομίας:  
Ο ρόλος του αναπτυξιακού νόμου**

Λόης Λαμπριανίδης  
ΓΓ Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων,  
Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού,  
Αθήνα 29 01 2016

# Χαρακτηριστικά της Ελληνικής οικονομίας I: Διαχρονικά

## Αδύναμα σημεία

- Η προβληματική διάρθρωση του παραγωγικού τομέα.
- Ο προβληματικός ρόλος του κράτους.
- Η χαμηλή ροπή προς επιχειρηματικότητα, ιδιαίτερα προς επιχειρηματικότητα αξιοποίησης ευκαιριών και όχι λόγω ανάγκης
- Τα χαμηλά αποθέματα κοινωνικού κεφαλαίου (social capital)

## Ισχυρά σημεία

- εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό
- Δυναμικοί κλάδοι.
- Διαθέσιμοι πόροι
- Σημαντική διασπορά (έλληνες μετανάστες) ΟΧΙ ως δυνάμει πηγή εισροής κεφαλαίων ή παλιννόστησης / ως σημαντικού 'αγωγού' διασύνδεσης του παραγωγικού ιστού της χώρας με σημαντικά παραγωγικά και καινοτόμα διεθνή κέντρα

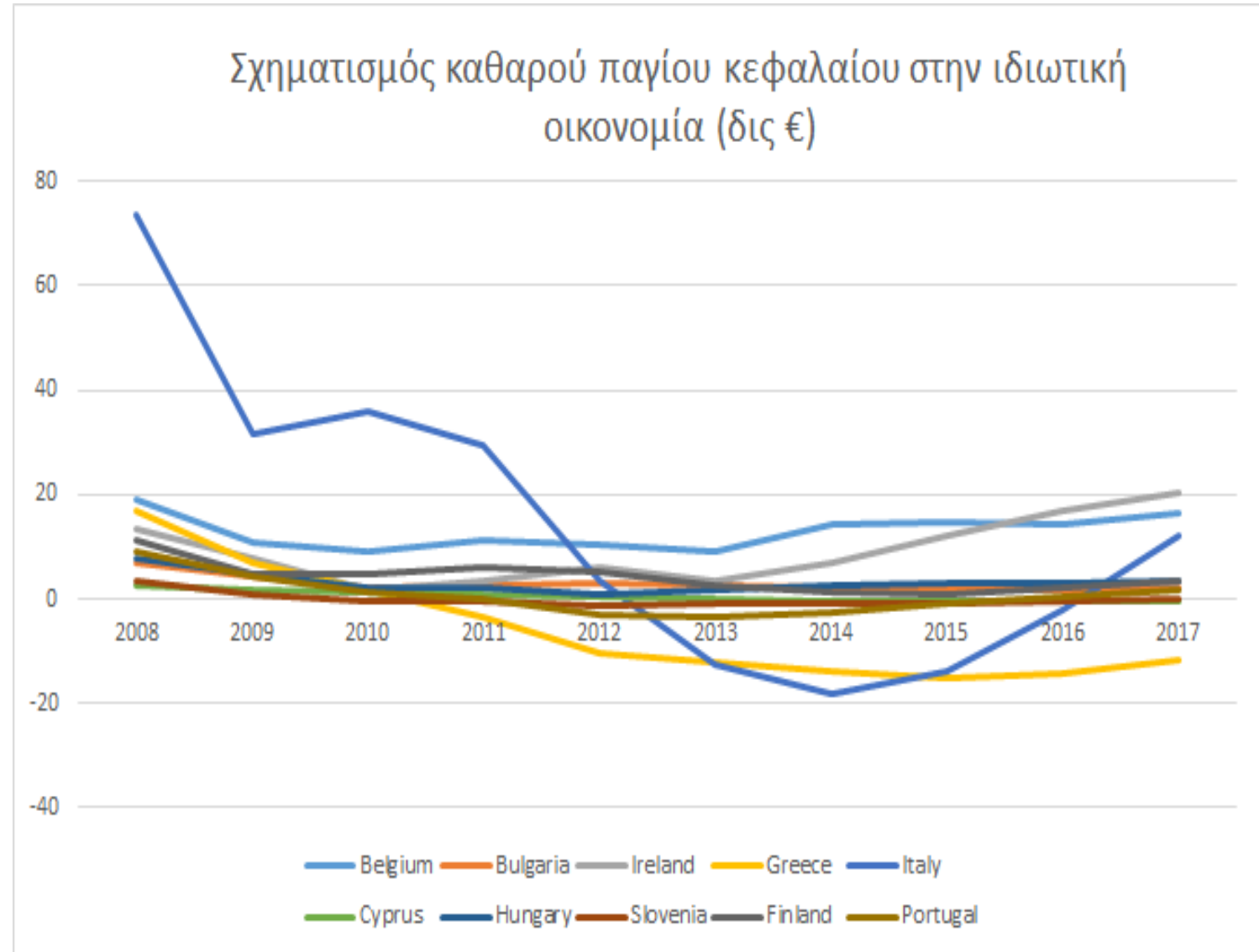
# Χαρακτηριστικά της Ελληνικής οικονομίας II: Συγκυριακά

- **Ο ρόλος της κρίσης:**

- κατάρρευση της καταναλωτικής ζήτησης. του βασικού παράγοντα του προ-κρίσης αναπτυξιακού μοντέλου
- σοβαρή περιστολή της ρευστότητας
- κύμα κλεισίματος επιχειρήσεων
- σημαντική αύξηση της ανεργίας
- Διαρροή επιστημόνων (brain drain)

# Αποεπένδυση στην Ελληνική οικονομία: χρειάζεται τεράστιο κύμα νέων επενδύσεων

- Από το 2011 ο ετήσιος σχηματισμός καθαρού παγίου κεφαλαίου στην ιδιωτική οικονομία είναι καθαρά αρνητικός.
- Όλες οι χώρες επηρεάστηκαν από την κρίση, αλλά καμία όσο η Ελλάδα, η οποία παρουσιάζει πολύ ασθενή σημάδια ανάκαμψης.
- Η αποεπένδυση της χώρας από το 2010 θα προσεγγίζει το 2017 (εκτίμηση) τα 81 δις €



Δείκτης	v.2601/98	v.3299/04	v.3908/11
Αριθμός Επενδύσεων (1)	2.725	10.459	1.276
Ύψος Επενδύσεων (2)	3.590.158.365	22.464.740.784	6.021.766.328
Ενισχύσεις (3)	1.065.339.631 <sup>[α]</sup>	9.155.598.959 <sup>[β]</sup>	1.991.038.154 <sup>[γ]</sup>
Νέες θέσεις (4)	29.242	39.669	6.167
Ενισχύσεις ως ποσοστό των επενδύσεων (3/2)	29.67%	40.76%	33.06%
Μέσο μέγεθος επένδυσης (2/1)	1.317.489	2.147.886	4.719.253
Μέσο μέγεθος Ενίσχυσης (3/1)	390.950	875.380	1.560.375
Μέση επενδυτική δαπάνη ανά θέση εργασίας (2/4)	122.774	566.305	976.450
Μέση ενίσχυση ανά θέση εργασίας (3/4)	36.432	230.800	322.854
Μέσος αριθμός νέων θέσεων εργασίας ανά επένδυση (4/1)	10.7	3.8	4.8

<sup>[1α]</sup> Leasing+ Επιδότηση Τόκων + Επιδότηση Κόστους απασχόλησης. (η τελευταία ήταν μηδενική για όλες τις επιχειρήσεις)

<sup>[β]</sup> Επιχορήγηση+ επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης. Το ύψος των φορολογικών απαλλαγών είναι άγνωστο

<sup>[γ]</sup> Επιχορήγηση+ επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης+ φορολογική απαλλαγή

**32 / 12 / 75.000 34.5%**

## Κάποια βασικά συμπεράσματα

- **95%** επενδυτικών σχεδίων: χαμηλής και σχετικά χαμηλής τεχνολογίας  
(N. 3299/04) Μ.ο. ΕΕ 53% το 2010
- Υπάρχει πολύ μεγάλη συγκέντρωση των επιχορηγήσεων:  
N. 3299/04 το **4.2%** πήρε το **43.6%** ύψους επένδυσης και στο  
N. 3908/11 το **5.1%** και το **41.5%** αντίστοιχα
-

# Ανολοκλήρωτα έργα - συμβασιοποιημένες οφειλές

		Αριθμός	Υπόλοιπο ενίσχυσης (€)
<b>N. 3299/04 μη-συγχρηματοδοτούμενα</b>	ενεργά	1.433	681.254.695
	εν δυνάμει ενεργά	1.225	695.418.319
	μη ενεργά	2.201	2.380.157.283
<b>N. 3299/04 συγχρηματοδοτούμενα</b>	Ενεργά	138	25.193.014
	εν δυνάμει ενεργά	106	20.023.266
	Μη ενεργά	1	197.679
<b>N. 3908/11</b>	σε υλοποίηση	29	9.586.463
	σε πρώιμο στάδιο	1.238	1.677.159.359
	<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>6.371</b>	<b>5.488.990.078</b>

**Κεντρικοί στόχοι** του νέου αναπτυξιακού νόμου είναι η:

## Στόχοι

- επενδυτική επανεκκίνηση
- αύξηση της απασχόλησης, με έμφαση στην απασχόληση ειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού
- προώθηση της ισόρροπης ανάπτυξης
- γενικότερη επανεκβιομηχάνιση της χώρας
- εξασφάλισης καλύτερης θέσης της χώρας στο Διεθνή Καταμερισμό Εργασίας.

Τα παραπάνω **επιδιώκεται να επιτευχθούν μέσω** της:

- τεχνολογικής αναβάθμισης
- διαμόρφωσης μιας νέας εξωστρεφούς εθνικής ταυτότητας (branding)
- βελτίωσης της θέσης της χώρας ως προς την ανταγωνιστικότητα της σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας και έντασης γνώσης.



# «Ειδική Κατηγορία Ενισχύσεων», 2 ομάδες κριτηρίων:

## I: γεωγραφικά κριτήρια

- ορεινές περιοχές.
- περιοχές μεγάλης πληθυσμιακής μείωσης.
- παραμεθόριες περιοχές και
- μικρά νησιά (429 Δημοτικές Ενότητες. 42% συνόλου. 16% πληθυσμού)
- επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε οργανωμένους υποδοχείς.

## II: κριτήρια μορφής / επίδοσης

- εξωστρεφείς.
- καινοτόμες.
- Δυναμικές σε όρους αύξησης απασχόλησης.
- έχουν προκύψει από συγχώνευση.
- ανήκουν στους κλάδους ΤΠΕ ή αγροδοτοδιατροφικό σύμπλεγμα.
- δημιουργούν υψηλή προστιθέμενη αξία
- Συνεταιρισμοί - ΚΟΙΝΣΕΠ και
- έχουν χαμηλό οικολογικό αποτύπωμα

**Ενισχύονται επιπλέον:** «Γενική Επιχειρηματικότητα II» με επιχορήγηση 70% και «Νέες ανεξάρτητες ΜΜΕ» παίρνουν επιχορήγηση 100% αντι 70% παίρνουν οι υπόλοιποι.

# Η Ελλάδα «διπλή πίεση» → Νέο «branding» της Ελλάδας

- **1ο “Software Engineering made in Greece”**

- Ελλάδα αναδειχθεί σε πόλο προσέλκυσης επενδύσεων ΤΠΕ. ανάπτυξης τους. παραγωγής και εξαγωγής εξειδικευμένων προϊόντων. λύσεων και υπηρεσιών ΤΠΕ
- (γενικές εφαρμογές. Μηχανική. ηλεκτρονική υγεία. ρομποτική. αεροδιαστημική. αναψυχή. π.χ. video games. ασφάλεια και πολιτική προστασία)

- **2ο Αγροδιατροφική αλυσίδα**

- (από χωράφι μέχρι τουρισμό)

# Είδη ενίσχυσης

- 1) φορολογική απαλλαγή.
- 2) επιχορήγηση
- 3) επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing)
- 4) επιδότηση μισθολογικού κόστους
- 5) χρηματοδοτικά εργαλεία (κεφαλαιουχική συμμετοχή. εγγύηση δανείου. δάνειο κλπ)
- 6) σταθερό φορολογικό σύστημα
- 7) ταχεία αδειοδότηση
- 
-

# Καινοτομίες νέου αναπτυξιακού

- 1. Ενίσχυση πρωτίστως με **φοροαπαλλαγές**. Προκειμένου οι ενισχύσεις που παρέχονται με το κίνητρο της φοροαπαλλαγής να είναι **ισοδύναμες** με τις ενισχύσεις της επιχορήγησης. τα ποσά των επιχορηγήσεων ορίζονται στο **70%** του ανώτερου επιτρεπόμενου ποσοστού του ΧΠΕ
- 2. Τίθεται **πλαφόν στο ύψος της ενίσχυσης** που μπορεί να λάβει οποιοδήποτε επενδυτικό σχέδιο
- 3. Οι διατυπωμένοι στόχοι του νόμου **υποστηρίζονται πολλαπλά**
- 4. **Απλοποίηση των διαδικασιών** και ταυτόχρονη εξασφάλιση του δημόσιου συμφέροντος
- 5. Υπήρξε **διαφορετική διαδικασία σύνταξης του αναπτυξιακού νόμου**: ουσιαστική διαβούλευση για μήνες μέσω συναντήσεων με περισσότερους από 70 φορείς και επεξεργασία πάνω από 160 γραπτών εισηγήσεων που λάβαμε. Ουσιαστική συμμετοχή της υπηρεσίας στη σύνταξη του.

# Ο νόμος διαρθρώνεται σε 5 κεφάλαια τα οποία περιλαμβάνουν 8 καθεστώτα ενισχύσεων

## Κεφάλαιο 1

- Καθεστώτα: «Ενισχύσεις μηχανολογικού εξοπλισμού», «Γενική Επιχειρηματικότητα» και «Νέες ανεξάρτητες ΜΜΕ».

## Κεφάλαιο 2

- Καθεστώτα: «Συνέργειες και δικτυώσεις» και «Καινοτομία και τεχνολογική ανάπτυξη».

## Κεφάλαιο 3

- Καθεστώς: «Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί – ταμεία συμμετοχών».

## Κεφάλαιο 4

- Καθεστώς: «Ολοκληρωμένα χωρικά και κλαδικά σχέδια –/ Αλυσίδες Αξίας».

## Κεφάλαιο 5

- Καθεστώς: «Μεγάλες επενδύσεις»

# Βελτίωση νομοθεσίας για προσέλκυση Ξένων Αμεσων Επενδύσεων

- Εγκατάσταση αλλοδαπών εταιρειών για παροχή ενδοομιλικών υπηρεσιών (Ν.3427/2005 κεφ ΣΤ)
- Χορήγηση άδειας διαμονής σε πολίτες τρίτων χωρών για επενδυτική δραστηριότητα (Ν.4251/2013 άρ 16)
- Νομοθεσία για Στρατηγικές Επενδύσεις (Fast Track -Ν.3894/2010, Ν. 4072/2012, Ν. 4146/2013, Ν. 4242/2014, Ν.4262/2014)

**Εξέλιξη  
σηματισμού  
καθαρού πάγιου  
κεφαλαίου στην  
ιδιωτική οικονομία  
(κεφάλαια), 2006 -  
2014 σε δις €  
(πρόβλεψη 2015 -  
2016 )**

Χώρα	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Βέλγιο	12,82	10,7	13,13	12,22	10,13	12,87	12,33	14,34
Βουλγαρία	4,18	1,88	2,15	2,69	2,35	1,9	1,65	1,61
Τσεχία	7,2	8,47	9,11	8,13	6,11	6,14	6,83	8,77
Δανία	3,91	0,9	0,8	-1,04	-0,73	-0,3	1,19	3,28
Γερμανία	17,4	36,54	67,69	60,01	54,55	71,12	79,94	102,14
Εσθονία	0,34	0,44	1,36	1,49	1,74	1,57	1,51	1,67
Ιρλανδία	7,73	1,77	2,12	3,74	2,84	4,7	7,15	10,1
<b>Ελλάδα</b>	<b>8,73</b>	<b>1,28</b>	<b>-3,7</b>	<b>-12,27</b>	<b>-12,39</b>	<b>-13,59</b>	<b>-13,51</b>	<b>-11,71</b>
Ισπανία	55,49	43,04	33,53	25,49	17,85	22,37	32,39	42,04
Γαλλία	64,81	71,95	83,66	81,21	73,75	69,62	69,41	84,86
Κροατία	NA	NA	NA	1,09	0,83	0,43	0,3	0,32
Ιταλία	30,32	34,52	28,1	1,53	-12,31	-18,3	-13,52	-1,65
Κύπρος	1,66	1,35	0,93	0,33	-0,07	-0,49	-0,54	-0,48
Λετονία	-0,41	-1,15	-0,58	0,02	0,09	0,01	0,1	0,37
Λιθουανία	0,47	0,13	1,02	1	1,44	1,85	2,09	2,47
Λουξεμβούργο	1,05	0,8	1,79	2,04	1,59	1,47	1,34	1,45
Ουγγαρία	4,92	2,27	2,12	0,7	1,27	1,87	2,92	4,13
Μάλτα	0,27	0,53	0,23	0,2	0,26	0,3	0,57	0,72
Ολλανδία	18,45	12,05	18,64	11,8	7,06	9,83	15,58	20,44
Αυστρία	11,93	10,42	14,81	14,81	12,77	13,22	13,31	15,22
Πολωνία	20,88	18,48	21,62	22,41	22,22	24,82	28,36	31,32
Πορτογαλία	4,51	1,48	0,04	-2,85	-3,74	-3,01	-1,92	-0,97
Ρουμανία	5,82	6,38	7,15	8,41	3,69	1,45	1,93	3,31
Σλοβενία	0,79	-0,44	-0,51	-0,97	-0,81	-0,66	-0,49	-0,02
Σλοβακία	0,88	1,48	2,52	0,88	-0,01	-0,05	0,36	1,65
Φινλανδία	4,67	4,9	6,25	5,15	2,67	0,63	0,1	1,01
Σουηδία	11,61	16,13	20,76	19,87	18,52	22,6	25,18	28,69
Ην. Βασίλειο	7,77	17,99	28,07	35,8	42,17	58,21	83,99	105,66

# Χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων

Περιφέρεια	Μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ανά μέγεθος επιχείρησης (έως 31/12/2017)			Μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ανά μέγεθος επιχείρησης (από 1/1/2018 έως 31/12/2020)		
	μεγάλες	Μεσαίες <sup>1</sup>	Μικρές <sup>1</sup>	μεγάλες	Μεσαίες <sup>1</sup>	Μικρές <sup>1</sup>
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	25%	35%	45%	ομοίως		
ΑΤΤΙΚΗ	10%	20%	30%	ομοίως		
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	25%	35%	45%	ομοίως		
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	25%	35%	45%	ομοίως		
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ						
- Γρεβενά	15%	25%	35%	10%	20%	30%
- Καστοριά	15%	25%	35%	ομοίως		
- Κοζάνη	15%	25%	35%	10%	20%	30%
- Φλώρινα	15%	25%	35%	ομοίως		
ΗΠΕΙΡΟΣ	25%	35%	45%	ομοίως		
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	25%	35%	45%	ομοίως		
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	15%	25%	35%	10%	20%	20%
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	25%	35%	45%	ομοίως		
ΚΡΗΤΗ	15%	25%	35%	10%	20%	20%
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	10%	20%	30%	ομοίως		
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	25%	35%	45%	ομοίως		
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ (πλην Ευρυτανίας)	10%	20%	30%	ομοίως		
Ευρυτανία	15%	25%	35%	ομοίως		

1: Για επενδυτικά σχέδια μικρότερα των 50 εκ. €



## Τομείς και δραστηριότητες κατά προτεραιότητα ενίσχυσης (ΕΣΠΑ)

- **Υλικά-κατασκευές** (σύνθετα δομικά στοιχεία κτηρίων. πλωτές κατασκευές. οργανικές επικαλύψεις. έξυπνα επιχρίσματα. πράσινα υλικά. κατεργασίες laser. κλπ).
- **Υγεία-Φάρμακο** ( ανταγωνιστικά φαρμακευτικά και τεχνολογίες. ανταγωνιστικές εφαρμογές και υπηρεσίες. υπηρεσίες τηλεϊατρικής. ιατρικός τουρισμός κλπ).
- **Ενέργεια** (προϊόντα και υπηρεσίες εξοικονόμησης. Έξυπνα Δίκτυα και Αποθήκευση Ενέργειας. κλπ).
- **Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα** (νέες τεχνολογίες μεταφορών. διατροφικές μεταφορές. αειφόρες αστικές μεταφορές. ηλεκτρονική ροή πληροφοριών. εφαρμογές έξυπνων πόλεων κλπ).
- **Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη** (σύγχρονες δραστηριότητες ανακύκλωσης. ανάκτηση υλικών. διαχείριση βιοαποβλήτων και βιομηχανικών αποβλήτων. αντιρρυπαντική προστασία. κλπ).
- **Τουρισμός-Πολιτισμός- Δημιουργική Βιομηχανία** (εφαρμογές σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους. λογισμικά ψυχαγωγίας και πολιτισμού. κλπ) και
- **ΤΠΕ** (διαχείριση περιεχομένου πληροφοριών. τεχνολογίες αρχιτεκτονικών για διαδίκτυο. μικροηλεκτρονική-νανο-μικροηλεκτρονική. ενσωματωμένα συστήματα κλπ).
- **Αγροδιατροφή** (τρόφιμα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. α' ύλες υψηλής ποιότητας για τη μεταποίηση. κλπ).